Otrdiena, 2014. gada 14. janvāris

P7_TA(2014)0011

Pārtikas krīze, krāpšana pārtikas aprites jomā un tās kontrole

Eiropas Parlamenta 2014. gada 14. janvāra rezolūcija par pārtikas krīzi, krāpšanu pārtikas aprites jomā un tās kontroli (2013/2091(INI))

(2016/C 482/04)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā piecu punktu rīcības plānu ([1]), ko Komisija iesniedza 2013. gada martā pēc tam, kad tika atklāts plašs krāpnieku tīkls, kas zirga gaļu tirgoja kā liellopu gaļu,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulu (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz vispārīgus pārtikas aprites tiesību aktu principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regulu (ES) Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu,

— ņemot vērā priekšlikumu Regulai, kas attiecas uz oficiālajām kontrolēm un citām oficiālām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību, augu reproduktīvo materiālu un augu aizsardzības līdzekļiem (COM(2013)0265),

— ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2012. gada 11. oktobra ziņojumu par interešu konflikta pārvaldību četrās Eiropas Savienības aģentūrās,

— ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,

— ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas ziņojumu, kā arī Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas un Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas atzinumus (A7-0434/2013),

A. tā kā ES pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgie principi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 178/2002 aizliedz tirgot nedrošus pārtikas produktus, kā arī krāpšanas praksi, pārtikas produktu viltošanu un visu citu praksi, kas varētu maldināt patērētāju;

B. tā kā Regulā (EK) Nr. 1924/2006 par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem un Regulā (ES) Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem ir noteikti sīki izklāstīti noteikumi saistībā ar maldinošas reklāmas un marķēšanas prakses aizliegumu;

C. tā kā ieviestais ES pārtikas nekaitīguma un pārtikas aprites tiesiskais regulējums līdz šim ir ES patērētājiem nodrošinājis augstu pārtikas nekaitīguma līmeni; tomēr spēkā esošie tiesību akti joprojām nav pietiekami stabili un uz tiem ne vienmēr var paļauties, tādēļ šajā saistībā ir jāveic uzlabojumi;

([1]) http://ec.europa.eu/food/food/horsemeat/plan_en.htm

D. tā kā tajā pašā laikā nesenie krāpšanas gadījumi pārtikas aprites jomā ir iedragājuši patērētāju uzticību pārtikas apritei, negatīvi ietekmējot lauksaimniecības un pārtikas nozari, jo minētie skandāli iedragā šīs svarīgās ES ekonomikas nozares kopējo tēlu; tā kā ir ārkārtīgi svarīgi atjaunot patērētāju uzticību Eiropas lauksaimniecības pārtikas produktiem Eiropas Savienībā un ārpus tās; tā kā tomēr vairums Eiropas lauksaimniecības pārtikas produktu ir augstas kvalitātes produkti un tāpēc ir pelnījuši starptautisku atzinību;

E. tā kā pārredzamība ir Komisijas un dalībvalstu pieejas galvenais priekšnosacījums attiecībā uz pārtikas nekaitīguma pārbaudēm;

F. tā kā lauksaimniecības un pārtikas nozare ir viena no lielākajām tautsaimniecības nozarēm ES, nodrošinot 48 miljonu darbavietu, un nozares ikgadējais pienesums ir EUR 715 miljardu vērtībā;

G. tā kā atsevišķos gadījumos krāpšana pārtikas aprites jomā nelabvēlīgi ietekmē visas lauksaimniecības un pārtikas nozares tēlu;

H. tā kā ES pārtikas aprites tiesību akti ir ļoti sīki izstrādāti pārtikas nekaitīguma jomā un ietver kontroles pasākumus un pārbaudes attiecībā uz atliekām un citu pārtikas un barības kontamināciju, bet tā kā nav ieviests regulējums, kas būtu vērsts tieši uz krāpšanu pārtikas aprites jomā, izņemot vispārēju noteikumu, ka patērētājus nedrīkst maldināt;

I. tā kā problēma ir arī spēkā esošo tiesību aktu īstenošana, un katrā pārtikas aprites posmā ir vajadzīgas efektīvākas oficiālās pārbaudes attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku;

J. tā kā nav nekādu statistikas datu par krāpšanas pārtikas aprites jomā regularitāti ES un tā kā Komisija tikai nesen ir noteikusi krāpšanu pārtikas aprites jomā kā jaunu rīcības jomu;

K. tā kā nesenie krāpšanas gadījumi ietver, piemēram, zirga gaļas kā liellopu gaļas pārdošanu, ar fenilbutazonu ārstētu zirgu gaļas kā ēdamas zirga gaļas pārdošanu, parastu miltu pārdošanu, nosaucot tos par bioloģiskajiem miltiem, daudznodalījumu būros dētu olu, kas nosauktas par bioloģiskajām olām, pārdošanu, ceļa sāls pārdošanu pārtikas sāls vietā, ar metanolu piesārņota alkohola izmantošanu stiprajos alkoholiskajos dzērienos, ar dioksīnu piesārņotu tauku izmantošana dzīvnieku barības ražošanā un nepareizu zivju sugu norādīšanu marķējumā;

L. tā kā krāpšana pārtikas aprites jomā parasti notiek gadījumos, kad ir liela iespējamība un vilinājums izdarīt krāpšanu pārtikas aprites jomā un zems atklāšanas un sankciju risks;

M. tā kā pārtikas aprite nereti ir garš un sarežģīts process, kurā piedalās daudzi pārtikas apritē iesaistītie uzņēmēji un citas puses; tā kā patērētāji arvien mazāk zina, kā viņu pārtika tiek ražota, un individuālie pārtikas apritē iesaistītie tirgus dalībnieki ne vienmēr ir informēti (un viņiem šāda prasība nav izvirzīta) par visu produkta ķēdi;

N. tā kā liela mēroga krāpšana ar zirga gaļas izstrādājumiem Eiropā ir nekontrolējamās globalizētās piegādes sistēmas, lētu lauksaimniecības un pārtikas preču produktīvisma un nepilnīgās marķēšanas sistēmas pazīme;

O. tā kā pārtikas apritē iesaistītie tirgotāji un starpnieki ne vienmēr ir reģistrēti un sertificēti kā pārtikas apritē iesaistīti uzņēmēji; tā kā Komisija un dalībvalstis nereti droši nezina, cik liels skaits nereģistrētu tirgotāju darbojas;

P. tā kā pēc nopietniem krāpšanas gadījumiem pārtikas aprites jomā valstu kompetentās iestādes dažkārt slēdz par vainīgiem atzītos krāpnieciskos pārtikas uzņēmumus; tā kā minētie uzņēmumi ātri tiek reģistrēti citviet un turpina savu uzņēmējdarbību tāpat kā līdz šim; tā kā dalībvalstu savstarpēja informācijas apmaiņa par sodītajiem krāpnieciskajiem uzņēmumiem uzlabotu šo uzņēmumu uzraudzību, lai nepieļautu, ka tie veic jaunas krāpnieciskas darbības;

Otrdiena, 2014. gada 14. janvāris

Q. tā kā par ES pārtikas aprites tiesību aktu īstenošanu un piemērošanu ir atbildīgas dalībvalstis un tādējādi piemērošana un kontrole galvenokārt notiek valsts līmenī, tāpēc ES mēroga pārrobežu perspektīva ir ierobežota vai tādas nav vispār;

R. tā kā valsts iestādes galvenokārt pievēršas pārtikas nekaitīguma pārbaudēm un bieži vien nepietiekamo spēju un resursu dēļ nepievērš galveno uzmanību krāpšanai pārtikas aprites jomā;

S. tā kā dažu dalībvalstu kompetentajām iestādēm ir specializētas policijas vienības, lai apkarotu krāpšanu pārtikas aprites jomā; tā kā kontroles pasākumi dažās dalībvalstīs ir daļēji deleģēti privātām kontroles struktūrām; tā kā citās dalībvalstīs kontroles pasākumus īsteno tikai kompetentās iestādes;

T. tā kā ātrās brīdināšanas sistēma pārtikas un barības jomā ir lietderīgs instruments ātrai informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm un Komisiju, kā, piemēram, nesenajā krāpšanas gadījumā ar zirga gaļu;

U. tā kā Komisijas Pārtikas un veterinārais birojs (turpmāk — PVB) ir atbildīgs par atbilstības ES pārtikas nekaitīguma un kvalitātes prasībām pārbaudīšanu un tā kā par šā biroja veicamajām revīzijām parasti tiek paziņots iepriekš un tās tiek sagatavotas kopā ar kompetentajām iestādēm; tā kā revīziju skaits gadā ir ierobežots PVB ierobežotās kapacitātes dēļ; tā kā PVB ir norādījis, ka pašlaik tā rīcībā nav aprīkojuma un ka tas nav apmācīts, lai pievērstos krāpšanai pārtikas aprites jomā;

V. tā kā kompetentās iestādes, jo īpaši PVB, nepievērsa nekādu uzmanību brīdinājumiem par to, ka dažās dalībvalstīs pieaudzis nokauto zirgu skaits;

W. tā kā Eiropols ir novērojis, ka pieaudzis krāpšanas gadījumu skaits pārtikas aprites jomā, un prognozē, ka šī tendence turpināsies un noziedzīgas organizācijas arvien vairāk iesaistīsies krāpšanā pārtikas aprites jomā;

X. tā kā dalībvalstis var izmantot Eiropola informācijas sistēmu, lai apmainītos ar informāciju par pārrobežu izmeklēšanām; tā kā Eiropols var dalībvalstīm palīdzēt ar savu zinātību, analītiskajiem instrumentiem un datubāzēm tikai pēc dalībvalstu pieprasījuma; tā kā krāpšanas ar zirga gaļu gadījumā dalībvalstis sākotnēji nevēlējās sadarboties ar Eiropolu,

Y. tā kā Eiropols kopš 2011. gada ir sekmīgi veicis vairākas OPSON operācijas attiecībā uz viltotiem un standartam neatbilstīgiem pārtikas produktiem; tā kā Eiropols šajās operācijās sadarbojas ar Interpolu, dalībvalstu iestādēm, valstīm, kas nav ES dalībvalstis, un privātajiem partneriem;

Z. tā kā gaļas un gaļas produktu izcelsmes valsts vai izcelsmes vietas marķējums pats par sevi nenovērš krāpšanas iespēju; tā kā pārtikas produkta izcelsme atsevišķos gadījumos daļēji nosaka pārtikas produkta cenu;

AA. tā kā gadījumā, ja tiks noslēgti Eiropas Savienības paredzētie brīvās tirdzniecības nolīgumi, Eiropas Savienības tiesību aktu ietekme pārtikas kontroles jomā varētu samazināties;

AB. tā kā krāpšana atkārtoti jāizpēta tādos ekonomikas apstākļos, kurus ietekmējusi globālā finanšu krīze un sociālais dempings Eiropas Savienībā un ārpus tās;

AC. tā kā tirdzniecības dēļ tiek izvēlēti piedāvājumi, kam ir zems kvalitātes, drošības un pārredzamības līmenis, un šī prakse ietekmē visas nozares kopējo peļņu;

AD. tā kā izplatīšanas un izplatīšanas starpnieku prakse destabilizē ražošanas tirgus, jo samazina ražotāju peļņu;

Krāpšana pārtikas aprites jomā — darbības joma un definīcija

1. pauž nožēlu par to, ka krāpšanas pārtikas aprites jomā apkarošana ir samērā jauns Eiropas darba kārtības jautājums un ka iepriekš tas nav bijis svarīga likumdošanas un piemērošanas prioritāte ES un valstu līmenī;

2. pauž bažas par iespējamo ietekmi, ko krāpšana pārtikas jomā atstās uz patērētāju uzticēšanos, pārtikas nekaitīgumu, pārtikas ķēdes darbību un lauksaimniecības produktu cenu stabilitāti, un uzsver, ka ir svarīgi ātri atgūt Eiropas patērētāju uzticēšanos;

3. tāpēc aicina Komisiju pievērst visu nepieciešamo uzmanību krāpšanai pārtikas aprites jomā un veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai pārtikas krāpšanas novēršanu un apkarošanu padarītu par ES politikas sastāvdaļu;

4. uzsver nepieciešamību gūt plašāku izpratni par krāpšanas gadījumu pārtikas aprites jomā mērogu, regularitāti un elementiem ES; aicina Komisiju un dalībvalstis regulāri apkopot datus par krāpšanas gadījumiem un apmainīties ar labākajām praksēm, lai noteiktu un apkarotu krāpšanu pārtikas aprites jomā;

5. norāda, ka ES tiesību aktos pašlaik nav sniegta krāpšanas pārtikas aprites jomā definīcija un ka dalībvalstis tās definēšanā izmanto atšķirīgas metodoloģijas; uzskata, ka vienota definīcija ir būtiska, lai izstrādātu Eiropas pieeju krāpšanas pārtikas aprites jomā apkarošanai; uzsver vajadzību ES līmenī ātri pieņemt saskaņotu definīciju, pamatojoties uz diskusijām ar dalībvalstīm, attiecīgajām ieinteresētajām personām un ekspertiem un ietverot tādus elementus kā neatbilstība pārtikas aprites tiesību aktiem un/vai patērētāju maldināšana (tostarp ar produktu saistītas informācijas noklusēšana), nolūks un potenciālais finansiālais ieguvums un/vai konkurences priekšrocības;

6. uzsver, ka, ņemot vērā ES vienotā tirgus veidu, ar pārtiku saistīta krāpšana daudzos gadījumos sniedzas ārpus dalībvalstu robežām un kļūst par apdraudējumu visu Eiropas iedzīvotāju veselībai;

7. norāda, ka nesenie krāpšanas gadījumi pārtikas aprites jomā ir parādījuši dažādus veidus, kā notiek krāpšana pārtikas aprites jomā, piemēram, būtiskas sastāvdaļas aizstājot ar lētākām vai zemākas kvalitātes alternatīvām, marķējumā nepareizi norādot gaļas un jūras velšu produktos izmantotās dzīvnieku sugas, marķējumā norādot nepareizu svaru, bioloģisko pārtikas produktu vietā pārdodot parastus pārtikas produktus, negodīgi izmantojot izcelsmes vai dzīvnieku labturības logotipus, norādes par savvaļā ķertām zivīm izmantojot zivjaudzētavā audzētu zivju marķējumā, mazvērtīgākas zivis tirgojot ar augstākas kategorijas vai dārgākas sugas nosaukumu vai viltojot un pārdodot pārtikas produktus pēc derīguma termiņa beigām;

8. norāda, ka pārtikas produkti, kurus bieži izmanto krāpšanas darbībām, ir olīveļļa, zivis, bioloģiskie produkti, graudaugi, medus, kafija, tēja, garšvielas, vīns, konkrētu augļu sulas, piens un gaļa;

9. pauž bažas par liecībām, kas norāda uz šādu gadījumu skaita pieaugumu, un par to, ka krāpšana ir augoša tendence, kas atspoguļo pārtikas aprites strukturālu nepilnību;

Veicinoši faktori

10. norāda, ka krāpšana pārtikas aprites jomā parasti notiek gadījumos, kad ir iespējami lieli finansiāli ieguvumi un zems atklāšanas risks; uzskata, ka nav attaisnojams tas, ka izdarīt krāpšanu pārtikas aprites jomā ES ir izdevīgi un ka atklāšanas iespējas ir samērā mazas;

11. norāda uz pārtikas aprites sarežģītību un pārrobežu raksturu, kas kopā ar to, ka kontroles pasākumi, sankcijas un piemērošana galvenokārt notiek valsts līmenī, paaugstina krāpšanas pārtikas aprites jomā risku; uzskata, ka sastāvdaļu un produktu izsekojamības uzlabošana visos pārtikas aprites posmos palīdzētu novērst krāpšanu;

Otrdiena, 2014. gada 14. janvāris

12. uzsver, ka lielāka uzmanība ir jāvelta no trešām valstīm ievesto preču kontrolei un to atbilstībai ES standartiem pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma jomā;

13. vērš uzmanību arī uz citiem faktoriem, uz kuriem nereti atsaucas kā uz krāpšanu pārtikas aprites jomā veicinošiem faktoriem, piemēram, pašreizējo ekonomikas krīzi, taupības pasākumiem, kas skar kontroles aģentūras, un spiedienu no mazumtirdzniecības nozares un citām pusēm ražot vēl lētākus pārtikas produktus;

Gūtā pieredze un ieteikumi

Institucionālais regulējums

14. atzinīgi vērtē Komisijas lēmumu izveidot krāpšanas pārtikas aprites jomā darba grupu un atzīst Eiropola centienus cīņā pret krāpšanu pārtikas aprites jomā; mudina Komisiju apsvērt ES references laboratorijas (EURL) pārtikas produktu autentificēšanai izveidi;

15. atzinīgi vērtē Komisijas nodomu 2014. gadā rīkot konferenci saistībā ar krāpšanu pārtikas aprites jomā, lai palielinātu iesaistīto dalībnieku informētību;

16. pauž pārliecību, ka nepieteiktas neatkarīgas pārbaudes ir būtiskas, lai nodrošinātu pārtikas nekaitīguma un marķēšanas standartu efektīvu īstenošanu; tādējādi uzskata, ka nepieteiktām pārbaudēm ir jākļūst par standartu;

17. aicina Komisiju paplašināt PVB revīziju piemērošanas jomu, lai ietvertu krāpšanu pārtikas aprites jomā; uzskata, ka PVB un dalībvalstīm būtu jāveic sistemātiskas, neatkarīgas un obligātas nepieteiktas pārbaudes, lai atklātu tīšus pārkāpumus un nodrošinātu augstāku pārtikas nekaitīguma standartu ievērošanu; uzskata, ka patērētāju uzticēšanās atgūšanas un saglabāšanas nolūkā ir svarīgi izveidot pārredzamu pieeju oficiālo pārbaužu un inspekciju veikšanai un publiskot pārbaužu un inspekciju ziņojumus un rezultātus attiecībā uz pārtikas apritē iesaistītajiem uzņēmējiem;

18. pauž nožēlu, ka Komisija un dalībvalstis nepietiekami izmanto PVB ziņojumus un revīzijas, un par tām netiek sniegta pienācīga informācija; aicina Komisiju aktīvāk izmantot PVB ziņojumus un ieteikumus;

19. aicina budžeta lēmējinstitūciju palielināt PVB un Komisijas darba grupas krāpšanas pārtikas aprites jomā kapacitāti un resursus;

20. pauž bažas par finansējuma samazināšanu iestādēm, kas šos būtiskos monitoringa uzdevumus veic Eiropas Savienībā;

21. aicina dalībvalstis un Eiropas reģionus kontroles iestāžu rīcībā nodot pietiekamus personāla, finanšu un tehniskos resursus;

22. uzsver, ka efektīvas kontroles un pārbaudes būtu jāveic tā, lai neradītu papildu administratīvo slogu MVU;

23. ierosina reizi gadā rīkot PVB uzklausīšanu Parlamenta Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejā, lai apspriestu veiktās un turpmākās revīzijas, pirms PVB pieņem savu nākamā gada darba programmu;

24. aicina dalībvalstis nodrošināt PVB izvirzīto jautājumu pienācīgu izskatīšanu un risināšanu;

25. norāda, ka izmaiņas PVB darba programmas pārskatīšanas un prioritāšu noteikšanas procesā nedrīkst ietekmēt PVB darba programmu pieņemšanas juridisko procesu;

26. precīzāk, mudina Komisiju un dalībvalstis rīkoties, pamatojoties uz PVB revīziju rezultātiem, attiecībā uz viltotiem to kaušanai paredzēto dzīvnieku medicīniskās apskates reģistriem, ko eksportē uz ES, un aizliegt laist ES tirgū no trešām valstīm ievestu gaļu un citus dzīvnieku izcelsmes produktus, kuriem nevar garantēt atbilstību ES pārtikas nekaitīguma prasībām;

27. norāda, ka dalībvalstīm jurisdikcijas problēmu dēļ nereti ir grūti izvirzīt sekmīgu apsūdzību pret pārtikas apritē iesaistītiem uzņēmējiem, kas veic krāpniecisku darbību pāri ES robežām; pauž nožēlu par to, ka pārrobežu gadījumos, kad notiek krāpšana pārtikas aprites jomā, dalībvalstis regulāri nesadarbojas ar Eiropolu, bet gan darbojas divpusēji;

28. atzīst, ka krāpniecisku prakšu atklāšanā pārtikas nozarē svarīgi ir ziņotāji; aicina dalībvalstis radīt atbilstīgus apstākļus, kas ziņotājiem ļautu droši un anonīmi atmaskot ļaunprātīgas prakses;

29. uzskata, ka dalībvalstu kompetentajām iestādēm ir pēc iespējas vairāk un pienācīgi jāinformē sabiedrība par produktu izņemšanu no tirdzniecības un citiem pasākumiem, ko kompetentās iestādes veikušas saistībā ar krāpšanas gadījumiem pārtikas aprites jomā;

Tiesiskais regulējums

30. uzskata, ka oficiāli kontroles pasākumi būtu jāvērš ne tikai uz pārtikas nekaitīguma jautājumiem, bet arī uz krāpšanas novēršanu un patērētāju maldināšanas risku; atzinīgi vērtē to, ka Komisijas priekšlikums pārskatīt oficiālus kontroles pasākumus ietver papildu kontroli attiecībā uz krāpšanu pārtikas aprites jomā, ja kompetentajām iestādēm ir iemesls aizdomām par uzņēmēja krāpniecisku darbību;

31. konstatē, ka dažas dalībvalstis kontroles pasākumus daļēji deleģē privātām kontroles struktūrām; uzsver, ka dalībvalstu kompetentajām iestādēm būtu vienmēr jāuzrauga kontroles sistēmas un jāpārbauda, jāsertificē un rūpīgi jākontrolē visas privātās kontroles sistēmas, lai nodrošinātu, ka tās atbilst valsts un starptautiskajiem standartiem, un lai to rezultāti ir pieejami valsts aģentūrām;

32. noraida jebkādus plānus deleģēt inspekciju uzdevumus no valsts iestādēm uzņēmējiem;

33. uzskata, ka būtu jāizskaidro tirgotāju nozīme un tiesiskais regulējums, kas piemērojams uzņēmumu savstarpējiem pārdošanas darījumiem;

34. uzskata, ka visiem komercuzņēmumiem, kas apstrādā, pārdod vai uzglabā izejvielas, pārtikas produktu sastāvdaļas vai pārtikas produktus cilvēku pārtikas apritē, tostarp tirgotājiem un saldētavu īpašniekiem, vajadzētu būt reģistrētiem kā pārtikas apritē iesaistītiem uzņēmējiem, un attiecībā uz viņiem būtu jāveic kontroles pasākumi;

35. uzskata, ka pārtikas apritē iesaistītajiem uzņēmējiem ir jābūt spējīgiem sniegt informāciju par pārtikas produkta vai tā sastāvdaļu izcelsmes avotu, lai katrs ražošanas ķēdē iesaistītais pārtikas uzņēmējs uzņemtos atbildību par galaproduktu;

36. atzīst, ka ir svarīgi, lai uzņēmumu savstarpējos darījumos un darījumos ar patērētājiem tiktu izmantotas skaidras un pārredzamas etiķetes, un aicina Komisiju pārskatīt šo ES pārtikas aprites tiesību aktu jomu, lai samazinātu krāpšanas pārtikas aprites jomā risku;

37. aicina veicināt informētību par uzņēmumu savstarpējiem darījumiem un darījumiem starp uzņēmumiem un patērētājiem saldētas pārtikas marķēšanas jomā un uzlabot šo darījumu uzraudzību; aicina Komisiju iesniegt priekšlikumu par gaļas un zivju obligātu marķēšanu, norādot, vai gaļa un zivis ir bijušas saldētas, cik reižu un cik ilgu laiku tās ir bijušas saldētas;

38. uzskata, ka, lai gan izcelsmes valsts marķējums nav tiešā veidā instruments cīņai pret krāpšanu pārtikas jomā, tas var palīdzēt nodrošināt labāku izsekojamību visos pārtikas piegādes ķēdes posmos, stabilākas attiecības starp gaļas piegādātājiem un pārstrādātājiem, lielāku rūpību, kad pārtikas apritē iesaistītie tirgus dalībnieki izvēlas piegādātājus un produktus, un uzticamāku informāciju patērētājiem, tādējādi atgūstot patērētāju uzticību;

39. atgādina, ka Regulā (ES) Nr. 1169/2011 ir noteikts, ka Komisija līdz 2013. gada decembrim pieņem īstenošanas aktus par obligātu izcelsmes valsts marķējumu cūkgaļai, aitas, kazas un mājputnu gaļai, kā arī — pēc ietekmes novērtēšanas — par brīvprātīgu pārtikas marķēšanu;

Otrdiena, 2014. gada 14. janvāris

40. aicina Komisiju ātri sagatavot šos īstenošanas aktus par svaigas cūkgaļas, aitas, kazas un mājputnu gaļas marķēšanu, par pamatu ņemot noteikumus, ko piemēro nepārstrādātai liellopu un teļa gaļai, un tādējādi informēt patērētājus par dzīvnieku dzimšanas, audzēšanas un nokaušanas vietu, vienlaikus ņemot vērā spēkā esošās valstu un reģionālās sistēmas gaļas izcelsmes norādīšanai;

41. turklāt atgādina, ka Parlaments iepriekš ir prasījis ieviest izcelsmes marķējumu gaļai, ko izmanto pārstrādātos pārtikas produktos, un ka Komisija izstrādā ziņojumu par obligātu izcelsmes marķējumu gaļai, ko izmanto kā sastāvdaļu; mudina Komisiju ātri iesniegt savu ziņojumu un pēc tam sagatavot tiesību aktu priekšlikumus, lai padarītu gaļas izcelsmes norādi obligātu attiecībā uz pārstrādātu pārtiku, vienlaikus ņemot vērā ietekmes novērtējumus un izvairoties no pārmērīgām izmaksām un administratīvā sloga;

42. prasa uzlabot to zivju norādīšanu marķējumā, kas izmantotas pārstrādātos pārtikas produktos, jo īpaši norādīt zvejas zonas un paņēmienus;

43. aicina Komisiju kopā ar ieinteresētajām personām un dalībvalstīm paātrināt centienus izpētīt iespējas un nepieciešamību pārtikas apritē ieviest elektroniskas sertifikācijas sistēmas, kas varētu samazināt tādas krāpšanas iespējamību, kuras pamatā ir papīra sertifikāti;

44. prasa Komisijai izveidot centralizētu Eiropas reģistru zirgu pasēm, lai novērstu pasu dublikātu krāpniecisku izsniegšanu;

45. pauž bažas par to, ka nav Eiropas tiesiskā regulējuma par klonētu dzīvnieku gaļu;

46. aicina Komisiju izstrādāt klonētu dzīvnieku gaļas izsekošanas un noteikšanas metodi, piemēram, ieviest starptautisku datubāzi, kurā būtu klonētu dzīvnieku ģenētiskie dati;

Korporatīvā atbildība

47. uzskata, ka būtu vērtīgi, ja pārtikas nozare, papildinot un neaizstājot oficiālās kontroles pārtikas nozarē, proaktīvi izstrādātu privātā sektora krāpšanas apkarošanas iniciatīvas, piemēram, produktu integritātes pārbaudes, pašuzraudzību, analīzi, produktu izsekošanas plānus, revīzijas un sertifikācijas, un atzinīgi vērtē pašreizējās iniciatīvas, piemēram, globālo pārtikas nekaitīguma iniciatīvu un Mičiganas Universitātes iniciatīvu pret krāpšanu pārtikas apritē;

48. aicina Komisiju un dalībvalstis apsvērt iespēju pārtikas apritē iesaistītiem uzņēmējiem piemērot juridisku pienākumu ziņot kompetentajām iestādēm par krāpšanas gadījumu pārtikas aprites jomā regularitāti;

49. uzskata, ka mazumtirdzniecības nozare ir īpaši atbildīga par pārtikas produktu integritātes garantēšanu un ka tai ir jāprasa saviem piegādātājiem nodrošināt nekaitīgu un drošu pārtikas apriti; uzskata, ka mazumtirgotāju pienākums ir pārbaudīt vismaz formālu atbilstību marķēšanas noteikumiem; pauž nožēlu par spiedienu uz primārajiem ražotājiem, kuru izdara mazumtirdzniecības nozare un citi pārtikas apritē iesaistītie uzņēmēji, ražot vēl lētākus pārtikas produktus, bieži vien uz pārtikas produktu vai to sastāvdaļu rēķina;

50. norāda, ka pārtikas apritē iesaistītie uzņēmēji ne vienmēr ir informēti par to sastāvdaļu izcelsmi, kuras tie izmanto; uzskata, ka šajā ziņā lielāku pārredzamību var garantēt īsas (vietēja un reģionāla mēroga) piegādes ķēdes un ka ar tām var aizstāt garās un sarežģītās ķēdes, kurām bija nozīmīga loma ar krāpšanu saistītajā pārtikas krīzē;

51. aicina Komisiju iesniegt tiesību aktu priekšlikumus, ņemot vērā Regulu (ES) Nr. 1151/2012 par kvalitātes shēmām lauksaimniecības un pārtikas produktiem, attiecībā uz "vietējās un tiešās tirdzniecības" marķējumu, lai palīdzētu popularizēt šos tirgus un palīdzētu lauksaimniekiem savai produkcijai pievienot vērtību;

Piemērošanas un kontroles pasākumi

52. aicina Komisiju, piemērojot Regulas (ES) Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem 7. un 17. pantā noteiktās prasības, sodīt par tādu produktu tirdzniecību, kas tiek tirgoti ar apzināti nepatiesu vai maldinošu nosaukumu, un novērst šādu produktu tirdzniecību, jo uzskata, ka arī tas ir krāpšanas veids pārtikas aprites jomā;

53. pauž pārliecību, ka ir jāmaina kompetento iestāžu attieksme, pārejot no administratīvas un veterināras pieejas uz politikas pieeju, kuras pamatā būtu Dānijas Pārtikas pārvaldes "operatīvās nodaļas", kā arī Itālijas *Arma dei Carabinieri* un *Guardia di Finanza* pieredze; uzsver ka priekšnoteikums šādai rīcībai ir tas, ka norādītās tiesās amatus ieņemtu tiesneši, kuriem ir zināšanas par pārtikas aprites tiesību aktiem;

54. uzsver, ka kontroļu veikšanai vajadzētu pamatoties uz riskiem un ietvert riska profilu un neaizsargātības novērtējumu izstrādi attiecībā uz katru pārtikas apriti un pārtikas produktu, izmantojot pašreiz īstenoto akadēmisko pētījumu datus, kuros tiek apvienotas zināšanas pārtikas autentiskuma un kriminoloģijas jomā, ietverot arī Amsterdamas VU Universitātes un Vāgeningenas Universitātes pētījumus;

55. aicina Komisiju un dalībvalstis arī turpmāk veicināt Eiropas un valstu pētniecības un attīstības programmas, lai izstrādātu un ieviestu tehnoloģijas un metodes, ko izmanto, lai atklātu krāpšanu pārtikas aprites jomā, piemēram, sensoru tehnoloģiju, datu analīzi un produktu identifikācijas zīmi, un padarītu pārbaužu veikšanu komerciāli pieejamu īsā laikā; atzinīgi vērtē pašreizējos Eiropas pētniecības projektus attiecībā uz pārtikas integritāti un autentiskumu, piemēram, *TRACE* un *AuthenticFood*;

56. iesaka PVB un valstu iestādēm savās revīzijās ietvert tā saucamās masu bilances pārbaudes attiecībā uz ieejas, izejas un atkritumu plūsmām;

57. mudina uzlabot koordināciju un saziņu starp valsts iestādēm, kas atbildīgas par krāpšanas pārtikas aprites jomā izmeklēšanu, tādējādi palīdzot dalībvalstu centieniem novērst šo problēmu; tāpēc aicina Komisiju steidzami ieviest elektronisku sistēmu, kas balstīta uz pašreizējo ātrās brīdināšanas sistēmu pārtikas un barības jomā (*RASFF*), kā to ierosināja Komisija, lai būtu iespējama ātra informācijas apmaiņa starp dalībvalstīm un Komisiju attiecībā uz krāpšanas gadījumiem pārtikas apritē; aicina publiskot gada pārskatus, īsi izklāstot atklātos pārtikas krāpšanas gadījumus, līdzīgi kā tas ir *RASFF* ziņojumos;

58. prasa izveidot tīklu cīņai pret krāpšanu pārtikas aprites jomā, kas pastiprinātu koordināciju starp dažādām Eiropas organizācijām (Eiropolu, Eirojustu, PVB) ar mērķi labāk novērst un noteikt krāpšanu pārtikas aprites jomā;

59. ierosina ieviest DNS testu kā standarta procedūru sugu noteikšanai izlases pārbaudēs, jo īpaši attiecībā uz gaļas un zivju produktiem, un šajā saistībā izveidot centralizētu DNS datubāzi;

60. aicina Komisiju novērst nepilnības spēkā esošajos pārtikas nekaitīguma un izsekojamības noteikumos attiecībā uz pārtikas importu no trešām personām, kas rada lielāku krāpšanas risku pārtikas aprites jomā;

61. prasa, lai, Eiropas Savienībai vienojoties par brīvās tirdzniecības nolīgumiem, netiktu radītas izmaiņas ES tiesību aktos par pārtikas nodrošinājumu un nekaitīgumu un netiktu samazinātas kontroles spējas šo tiesību aktu piemērošanas jomā;

62. uzskata, ka pārbaužu rezultātiem jābūt publiskotiem viegli pieejamā un patērētājiem saprotamā veidā, piemēram, novērtējuma shēmas veidā; pauž pārliecību, ka tas palīdzētu patērētājiem lēmumu pieņemšanā, kā arī mudinātu pārtikas apritē iesaistītos uzņēmējus darboties godprātīgi;

Otrdiena, 2014. gada 14. janvāris

Sankcijas

63. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu pastiprināt sankcijas, lai vismaz mazinātu paredzamos ekonomiskos ieguvumus, ko cenšas gūt pārkāpēji, bet uzskata, ka tās nav pietiekami preventīvas; uzskata, ka dalībvalstīm par krāpšanu pārtikas aprites jomā būtu jānosaka tādas sankcijas, kas ir paredzamas vismaz divreiz lielākas par ekonomisko ieguvumu, ko cenšas gūt ar krāpniecisko darbību; uzskata, ka ir nepieciešams papildu atturošs pasākums — dalībvalstīm ir jānosaka vēl augstākas sankcijas, tostarp krimināls odi, par tādiem krāpšanas gadījumiem, kuros ir apzināti apdraudēta sabiedrības veselība, un gadījumos, kas saistīti ar mazaizsargātiem patērētājiem paredzētiem produktiem; turklāt ierosina, ka atkārtotu pārkāpumu gadījumā ir jāanulē pārtikas apritē iesaistītā uzņēmēja reģistrācija;

64. pauž nožēlu, ka Komisijas rīcībā nav pārskata par dažādajām valstu sistēmām attiecībā uz sankcijām par pārkāpumiem, kas saistīti ar krāpšanu pārtikas aprites jomā, un attiecībā uz minēto sankciju režīmu darbību, pamatojoties uz ES tiesību aktiem; aicina Komisiju pēc iespējas ātri sagatavot minēto pārskatu;

65. aicina labāk ņemt vērā dzīvnieku labturības apstākļus un pastiprināt sankcijas, ko piemēro, ja noteikumi netiek ievēroti;

66. aicina Komisiju apkopot datus no dalībvalstīm un ziņot par dažādo kārtību, kādā dalībvalstis piemēro sankcijas par pārkāpumiem, kas saistīti ar krāpšanu pārtikas aprites jomā, par šo sankciju veidu un līmeni un par to, kā šis sankciju režīms darbojas;

67. aicina Komisiju un dalībvalstis apsvērt arī citas metodes, kuru mērķis ir novērst un neveicināt krāpšanu pārtikas aprites jomā, piemēram, publiskojot Eiropas reģistrā par vainīgiem atzīto pārtikas apritē iesaistīto krāpniecisko uzņēmumu nosaukumus, tādējādi radot tiem apkaunojumu;

68. prasa paplašināt pašreizējās izsekojamības sistēmas un konsekventi īstenot Regulā (EK) Nr. 178/2002 paredzēto nepārtraukto izsekojamību, kas attiecas uz pārtikas produktiem, dzīvnieku barību, pārtikas ražošanā izmantotajiem dzīvniekiem un visām pārējām vielām, kuras paredzēts izmantot vai kuras varētu būt iespējams izmantot pārtikas vai dzīvnieku barības ražošanā; prasa, lai Eiropā visa pārtikas aprites ķēde visos ražošanas, apstrādes, tirdzniecības un izplatīšanas posmos būtu pārskatāma un kontrolieriem to būtu iespējams pilnībā kontrolēt, tā nodrošinot, ka ikvienā ražošanas posmā iespējams ātri identificēt viltotus pārtikas produktus;

69. ierosina ieviest uzņēmumu pētnieciskajām laboratorijām un laboratoriju darbiniekiem pienākumu paziņot kompetentajām uzraudzības iestādēm visus pārtikas produktu un dzīvnieku barības analīžu rezultātus, kuri vedina domāt, ka ir notikusi krāpšana, vai kuri ir būtiski krāpšanas apkarošanai;

o

o o

70. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.